

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/206/2018
Identifikačné číslo spisu:	7612207198
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7612207198.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne R. B., nar. X. X. XXXX, bývajúcej v E., E. XXX, proti žalovanému Y. nar. XX. X. XXXX, bývajúcemu v X., X. XXX/XX, s miestom podnikania v X., v dovolacom konaní zastúpenému Mgr. Alenou Mikudovou, advokátkou so sídlom v Poprade, Orlická 2698/16, o vydanie bezdôvodného obohatenia a iné, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 16C/82/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. februára 2017 sp. zn. 11Co/309/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 8. februára 2017 sp. zn. 11Co/309/2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom z 12. januára 2015 č. k. 16C/82/2012 - 215 v spojení s opravným uznesením z 12. marca 2015 č. k. 16C/82/2012 - 240 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 3.500 eur s ročným úrokom z omeškania vo výške 8,75 % zo sumy 3500 eur od 20. 12. 2012 až do zaplattenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku oproti povinnosti žalobkyne vydať žalovanému kuchynskú linku a vstavané spotrebiče špecifikované vo výroku rozsudku, ktoré žalovaný namontoval v rodinnom dome súpisné číslo XXX v obci E. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu žalobkyne v prevyšujúcej časti týkajúcej sa úrokov z omeškania a protinávrh žalovaného zamietol. Vo vzťahu k rozhodnutiu o žalobe žalobkyne uviedol, že na právny vzťah medzi stranami treba aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Podľa okresného súdu zo žalovaným vypracovanej formulárovej zmluvy o dielo nie je zrejmé, čo konkrétne má žalovaný vyhotoviť (že by to mala byť kuchynská linka), z koľkých komponentov a akých rozmerov má kuchynská linka pozostávať. Pokiaľ ide o vizualizáciu (mala byť súčasťou zmluvy o dielo), ktorú žalovaný v priebehu konania predložil uviedol, že žalobkyňa spochybnila, že by išlo o totožnú vizualizáciu s tou, ktorá existovala pri podpise zmluvy. Vzhľadom na tieto jej tvrdenia, ako aj na skutočnosť, že vizualizácia nebola pevne spojená so zmluvou a ani bližšie označená (bola zameniteľná s akoukoľvek inou), hodnotil ju ako nehodnovernú. Dospel k záveru, že v čase podpisu zmluvy o dielo nebol predmet diela ako podstatná náležitosť tohto právneho úkonu špecifikovaný tak, aby sa dal považovať za dostatočne určitý. Zmluva je preto pre neurčitosť jej predmetu neplatná podľa § 37 ods. 1

Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Keďže nebolo sporné, že žalobkyňa uhradila žalovanému sumu 3 500 eur a že kuchynská linka je demontovateľná, vrátane v nej zabudovaných spotrebičov, žalobe žalobkyne o zaplatenie peňažného plnenia oproti vydaniu vecí vyhovel. Súčasne protinávrh žalovaného považoval za nedôvodný a preto ho zamietol. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, dospel k záveru, že žalovaný sa dostal do omeškania až nasledujúci deň po dni, kedy mu bolo doručené uznesenie o pripustení zmeny žaloby, t. j. od 20. 12. 2012. Od tohto dňa preto priznal žalobkyni úrok z omeškania a keďže žalobkyňa príslušenstvo uplatnila od 28. 3. 2012, v tejto časti žalobu zamietol. Právne vec posúdil podľa § 52 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, § 37 ods. 1, § 457, § 458 ods. 1, § 631, § 632, § 517 ods. 2 OZ. K návrhu žalovaného o vykonanie znaleckého dokazovania na určenie časovej hodnoty kuchynskej linky ku dňu jej odovzdania žalobkyni uviedol, že za stavu, keď sa obom stranám v dôsledku neplatičnosti právneho úkonu vracia to, čo si navzájom poskytli, nie je účelné vykonanie takéhoto dokazovania.

2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 8. februára 2017 sp. zn. 11Co/309/2015 na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie v znení jeho opravného uznesenia okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania potvrdil a rozhodol o náhrade trov dovolacieho konania. Za správne považoval skutkové aj právne závery súdu prvej inštancie a stotožnil sa aj s dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu odkázal. Osobitne sa vyjadril k námietke žalovaného, podľa ktorej formulácia výroku rozsudku použitá súdom prvej inštancie je zmätočná a nepresná. Považoval ju za nedôvodnú, lebo výrok, ktorým si majú strany vrátiť vzájomne poskytnuté plnenia, správne formuloval, dostatočne ho špecifikoval a je vykonateľný. Stotožnil sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, že právny vzťah medzi žalobkyňou ako objednávateľom diela a žalovaným ako jeho zhotoviteľom je vzťahom spotrebiteľským, že z predtlačenej formulára zmluvy v časti predmetu zmluvy je tento určený nejednoznačne, a teda pre absenciu určitosti predmetu zmluvy je táto zmluva neplatná. Uviedol, že v prípade neplatičnosti právneho úkonu nastupuje režim podľa § 457 OZ, t. j. vzájomná reštitučná povinnosť, ktorá je založená na princípe naturálnej reštitúcie. Iba vtedy, ak to nie je dobre možné, musí byť poskytnutá peňažná náhrada ako protihodnota toho, čo nemožno vydať, o ktorý prípad v danej veci nejde. Výslovil názor, že ak sa vracia vec používaná, nemá dodávateľ právo na náhradu za zníženie hodnoty vecí, ktorá je dôsledkom bežného užívania a s tým súvisiaceho opotrebovania, od okamihu zrušenia zmluvy, ak kupujúci do tej doby užíval vec v dobrej viere, že zmluva je platná. Správne preto postupoval súd prvej inštancie, ak nevykonával znalecké dokazovanie navrhnuté žalovaným na určenie časovej hodnoty kuchynskej linky ku dňu jej odovzdania žalobkyni do užívania. Okrem toho konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je presvedčivé, závery ku ktorým dospel sú racionálne a spravodlivé, pričom sa dostatočne vysporiadal aj s obsahom písomných a ústnych prednesov žalovaného. Rozsudok súdu prvej inštancie preto podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. ako vecne správny potvrdil vo veci samej ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania. Pokiaľ žalovaný odvolaním napadol rozsudok v celom rozsahu, t. j. aj výrok o zamietnutí žaloby v časti úrokov z omeškania, jeho odvolanie proti tejto časti podľa § 386 písm. b) C. s. p. odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie žalovaný, ktoré odôvodnil jednak porušením práva na spravodlivý proces odvolacím súdom (§ 420 písm. f) C. s. p.) a jednak nesprávnym právnym posúdením veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Existenciu zmätočnej vady videl v nesprávne formulovanom výroku prvostupňového rozsudku, ktorým nebolo rozhodnuté o celom predmete sporu a o všetkých právach a povinnostiach oboch strán sporu z bezdôvodného obohatenia a tiež z nároku na náhradu škody s cieľom predísť ich budúcim sporom. Hoci odvolací súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že odmietol jeho odvolanie smerujúce proti zamietajúcej časti týkajúcej sa úrokov z omeškania ako podané neoprávnenou osobou, vo výroku rozhodnutia o tom nerozhodol. Výtýkal odvolaciemu súdu, že neposudzoval jeho nárok z bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v obohatení sa žalobkyňou o výkony žalovaného a jeho zamestnancov spojené s montážou ako aj úpravou kuchynskej linky, že nevykonával dokazovanie zamerané na demontovateľnosť kuchynskej linky s cieľom zistiť mieru rizika poškodenia vecí, a že vôbec neskúmal dobromyseľnosť na strane žalobkyne, hoci táto užívala kuchynskú linku minimálne od 8. 3. 2012 s vedomím, že právny dôvod na jej užívanie neexistuje. Napokon namietal, že odvolací súd nesprávne posúdil dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania grafickej trojrozmiernej vizualizácie, nesprávne hodnotil výpoveď žalobkyne týkajúcu sa údajných rozdielov medzi viacerými vizualizáciami, a že pri svojom rozhodnutí vychádzal z nesprávnych skutkových zistení. Nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom odôvodnil nesprávnou

aplikáciou ustanovenia § 458 ods. 1 OZ s tým, že prípustnosť dovolania je daná podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. Argumentoval tým, že právna teória peňažnú náhradu predpokladanú citovaným ustanovením nepovažuje iba za substitučný spôsob vyrovnania bezdôvodného obohatenia, ale v mnohých prípadoch za jediný možný spôsob jeho vydania. V prvom rade bolo potrebné posúdiť, či s ohľadom na existujúce obmedzenia, je vôbec možné vydať bezdôvodné obohatenie in natura. Zákon pripúšťa poskytnutie protihodnoty vo forme zodpovedajúcej peňažnej náhrady najmä vtedy, ak vydanie poskytnutých vecí nie je dobre možné (napr. došlo k zničeniu, poškodeniu alebo k strate veci, ktorá sa má vydať) ale aj vtedy, ak získané bezdôvodné obohatenie spočíva vo výkonoch. Okrem toho poskytnutie peňažnej náhrady prichádza do úvahy vtedy, ak je obnovenie predchádzajúceho stavu technicky vylúčené alebo ekonomicky neúčelné najmä s prihliadnutím na všetky dôsledky, ku ktorým by vrátením veci došlo. Peňažná náhrada je bezpodmienečná v prípade, keď bezdôvodné obohatenie spočívalo vo výkonoch (práci oprávneného), ktoré viedli k vytvoreniu trvalej hodnoty, napr. vyhotoveniu veci (Fekete I; Euro kódex komentár k Občianskemu zákonníku; komentár k § 458 ods. 1 OZ). Aj súdna prax dospela k právnomu názoru, že súd musí vždy zvážiť dôsledky vrátenia zhotovenej veci, a to najmä z hľadiska technickej prípustnosti takéhoto riešenia, ale rovnako aj z hľadiska hospodárnosti; k vydaniu predmetu bezdôvodného obohatenia nemá dochádzať za cenu znehodnotenia alebo dokonca zničenía veci, ktoré by inak mohli slúžiť účelu tam, kde sú umiestnené (zabudované) a tiež, aby nedochádzalo aj k ďalším nákladom, ktoré by bolo potrebné vynaložiť na demontáž vrátených vecí. V tomto smere odkázal na judikát R 30/1977, predstavujúci ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odklonil. Odvolací súd pri svojom rozhodnutí nevzal totiž do úvahy, že bezdôvodné obohatenie na strane žalobkyne spočívalo tiež vo výkonoch, ktoré mu žalobkyňa nie je schopná vrátiť inak než peňažnou formou, že v rámci vydania kuchynskej linky vzniknú dodatočné náklady spojené s jej demontážou, pri ktorej môže dôjsť k jej poškodeniu, resp. znehodnoteniu. V predmetnej veci považoval právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého je spravodlivé nariadiť vydanie bezdôvodného obohatenia in natura za vecne nesprávny, odporujúci ustálenej súdnej praxi. Okrem toho namietal nesprávne vyriešenie právnej otázky odvolacím súdom súvisiacej so spôsobom určenia výšky peňažnej náhrady v prípade bezdôvodného obohatenia, ktoré spočívalo vo výkonoch. Prípustnosť dovolania vo vzťahu k tejto otázke vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., keďže táto otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského a tiež okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa nevyužila svoje právo vyjadriť sa k dovolaniu žalovaného.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou. Dospel pritom k záveru, že dovolanie žalovaného pokiaľ prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. prípustné nie je. Pokiaľ žalovaný napáda rozsudok odvolacieho súdu pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.) mal za to, že ním podané dovolanie v otázke (ne)správnosti výkladu § 458 ods. 1 OZ, je podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. prípustné a treba ho považovať aj za opodstatnené podané.

6. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Jeho účelom je náprava najzávažnejších procesných pochybení (zmätočných rozhodnutí) a riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry. Je prípustné proti dvom skupinám rozhodnutí odvolacieho súdu, a to proti rozhodnutiam postihnutým tzv. zmätočnosťnou vadou (§ 420 C. s. p.) a proti rozhodnutiam zásadnej právnej významnosti (§ 421 C. s. p.). Tým sú zároveň určené dva prípustné dovolacie dôvody, a to dovolací dôvod spočívajúci vo vadách uvedených v § 420 C. s. p. a dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci za splnenia predpokladov uvedených v § 421 C. s. p.

7. V preskúmvanej veci žalovaný odôvodňoval prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. a rozsudok odvolacieho súdu napadol aj pre nesprávne právne posúdenie veci, pričom prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) C. s. p.

8. Dovolací súd v prvom rade skúmal prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej

patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu. V zmysle § 420 písm. f) C. s. p. je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení a ktorý marí možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom (I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04).

9. Pokiaľ dovolateľ existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. odôvodnil zmätočnosťou výroku rozsudku súdu prvej inštalácie treba uviesť, že ustanovenie § 457 OZ vyslovuje vzájomnú reštitučnú povinnosť strán sporu v prípade neplatnej alebo zrušenej zmluvy. Aj nárok žalobkyne na vrátenie ňou zaplatenej ceny (jej časti) za dielo v prípade neplatnej zmluvy o dielo, je zo zákona podmienený tým, že ide o vzájomnú reštitučnú povinnosť. Takejto žalobe súd môže vyhovieť len vtedy, ak vo výroku rozsudku môže vyjadriť synalagmatický záväzok účastníkov neplatnej alebo zrušenej zmluvy k vráteniu plnení z oboch strán. Podľa dovolacieho súdu takémuto vyjadreniu vzájomného záväzku zodpovedá formulácia výroku rozsudku použitá súdom prvej inštalácie, keď uložil žalovanému povinnosť vrátiť žalobkyni ňou poskytnuté peňažné plnenie oproti povinnosti žalobkyne vydať žalovanému kuchynskú linku. V súvislosti s vadou formulácie výroku rozsudku okresného súdu nepovažoval za právne významnú otázku možného poškodenia kuchynskej linky, resp. možnej nefunkčnosti spotrebičov.

10. Keďže rozsudok krajského súdu bol dovolacím súdom zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, bezpredmetná je námietka dovolateľa, že krajský súd vo výroku rozsudku nerozhodol o odmietnutí jeho odvolania smerujúceho proti zamietajúcej časti týkajúcej sa úrokov z omeškania ako podané neoprávnenou osobou. Pokiaľ odvolací súd dospieje k záveru, že žalovaný napadol odvolaním aj túto časť rozsudku súdu prvej inštalácie, bude jeho povinnosťou napraviť túto nesprávnosť a odmietnutie odvolania pojať do výroku konečného rozhodnutia.

11. Vychádzajúc z obsahu podaného dovolania žalovaný existenciu zmätočnostnej vady odôvodnil aj tým, že odvolací súd nesprávne hodnotil vykonané dôkazy a že dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a ani nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom nebola v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., pričom ani po prijatí nových procesných kódexov sa na aktuálnosti týchto záverov nič nezmenilo (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Dovolací súd totiž nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.). Zároveň je nutné dodať, že prípadné nesprávne zistenie skutkového stavu, nie je podľa Civilného sporového poriadku ani samostatným dovolacím dôvodom.

12. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. nie je ani dovolacia námietka dovolateľa, že odvolací súd neposudzoval jeho nárok z bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v obohatení sa žalobkyňou o výkony jeho zamestnancov spojené s montážou ako aj úpravou kuchynskej linky, a že vôbec neskúmal dobromyseľnosť na strane žalobkyne, hoci táto užívala kuchynskú linku minimálne od 8. 3. 2012 s vedomím, že právny dôvod na jej užívanie neexistuje. Ide o argumenty, ktoré sú podstatné z hľadiska právneho posúdenia veci.

13. Rovnako ani námietka nesprávneho posúdenia dôkazného bremena nezakladá zmätočnostnú vadu v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., lebo aj v tomto prípade ide o správnosť aplikácie práva (procesného) na zistený skutkový stav veci, a teda ide o prípad nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 432 ods. 1 C. s. p. Dovolateľ v súvislosti s uvedenou námietkou tento dovolací dôvod ale neuplatnil.

14. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolací súd nezistil taký nesprávny postup odvolacieho súdu, ktorým by vylúčil žalovaného z realizácie jeho procesných práv s následkom

porušenia jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Dovolanie žalovaného pre vadu zmätočnosti nie je preto prípustné a ani dôvodné.

15. Dovolací súd následne pristúpil k preskúmaniu dovolania, pokiaľ dovolateľ ním uplatnil ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

16. Dovolateľ v danej veci namietal správnosť rozsudku odvolacieho súdu jednak v otázke spôsobu vydania toho, čo bolo žalobkyňou neoprávnene získané, ak bezdôvodné obohatenie spočíva tiež vo výkonoch a jednak v otázke spôsobu určenia výšky peňažnej náhrady (§ 458 ods. 1 OZ). V prvom prípade prípustnosť dovolania odôvodnil odklonom odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.), za ktorú označil judikát publikovaný v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydaných Najvyšším súdom ČSSR pod R 30/1977. V súvislosti s druhou otázkou uviedol, že táto nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená a preto dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.

17. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Podľa § 432 ods. 1, 2 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

19. Vo vzťahu k prvej dovolateľom nastolenej otázke treba uviesť, že dovolateľ uplatnil prípustný dovolací dôvod, ktorý zároveň vymedzil v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p., keď v ňom uviedol, ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne (právny záver, týkajúci sa určenia spôsobu vydania toho, čo bolo žalobkyňou neoprávnene získané) a aj v čom táto nesprávnosť spočíva (v nesprávnej interpretácii § 458 ods. 1 OZ).

20. Dovolací súd po zistení, že vo vzťahu k tejto otázke sú splnené všetky podmienky dovolacieho konania, vrátane odôvodnenia dovolania prípustným dovolacím dôvodom a jeho riadneho vymedzenia, pristúpil k skúmaniu predpokladov prípustnosti dovolania vyplývajúcich z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., pričom dospel k záveru, že tieto sú splnené.

21. Dovolateľom nastolenú otázku treba nepochybne považovať za právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

22. Pokiaľ ide o posúdenie, či sa odvolací súd pri riešení tejto otázky (ne)odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, treba uviesť, že do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR (pozri R 71/2018). Podľa dovolacieho súdu dovolateľom označený judikát treba naďalej považovať za aktuálny, a teda treba ho považovať za ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. V prípade uvedeného judikátu išlo o spor o vydanie bezdôvodného obohatenia na podklade neplatnej zmluvy o zhotovení vecí na zákazku, predmetom ktorej bolo vykonanie kompletnej vodoinštalácie v rodinnom dome, včítane dodania bojlerov, vane, umývadiel a ďalších vecí. Uvedený judikát riešil otázku interpretácie ustanovenia § 458 ods. 1 OZ, ak získané bezdôvodné obohatenie spočívalo nielen v hodnote dodaných vecí, ale aj v hodnote pracovných výkonov. Vychádzal z právneho názoru, že v takomto prípade nepostačovalo sa zaoberať len otázkou, či je možné bez námahy odmontovať a vrátiť dodané veci (bojlery, vanu, umývadlá atď.), ale aj tým, či takáto naturálna reštitúcia je dobre možná i u ďalšieho zabudovaného materiálu a predovšetkým, či na žalovanej strane nezostal neoprávnený majetkový prospech v hodnote prevedených výkonov. Mal za to, že pri úvahe o tom, či je dobre možné vydanie toho, čo bolo neoprávnene získané, je treba prihliadať ku všetkým dôsledkom navrátenia v predošlý stav, a to najmä z hľadiska hospodárnosti, aby totiž k nemu nedochádzalo za cenu znehodnotenia alebo dokonca zničenia vecí, ktoré by inak mohli slúžiť svojmu účelu tam, kde sú umiestnené (zabudované), a aby tiež nedochádzalo aj k ďalším nákladom, ktoré by bolo treba vynaložiť na demontáž vrátených vecí.

23. Vec predjednávajúci senát sa s týmito závermi stotožňuje, nemá dôvod na nich nič meniť a na tejto

interpretácii citovaného zákonného ustanovenia zotrúva. Na doplnenie len dodáva, že ustanovenie § 458 ods. 1 OZ upravuje rozsah povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie a spôsoby jeho vydania. Odčerpaním neoprávnene získaných majetkových hodnôt sa má dosiahnuť obnova predchádzajúceho stavu a preto sa musí vždy vydať všetko, čo bolo neoprávnene získané. Zákon síce stanovuje na prvom mieste spôsob vydania bezdôvodného obohatenia vo forme in natura, avšak zároveň, ak z objektívneho hľadiska to nie je dobre možné, nastupuje povinnosť miesto toho poskytnúť peňažnú náhradu. Zároveň ako jednu z možností poskytnutia peňažnej náhrady výslovne uvádza prípad, ak obohatenie spočívalo vo výkonoch.

24. V preskúmvanej veci odvolací súd v rámci rozhodovania o spôsobe vydania bezdôvodného obohatenia vychádzal z predpokladu, že je na mieste zaviazať žalobkyňu vydať to, čo bolo ňou neoprávnene získané, formou naturálnej reštitúcie. Uspokojil sa len s konštatovaním, že demontáž kuchynskej linky je možná, včítane v nej zabudovaných elektrospotrebičov. Odvolací súd však opomenul, že žalobkyňou získané bezdôvodné obohatenie nespočívalo len v hodnote dodaných vecí (kuchynskej linky - jej jednotlivých častí a spotrebičov), ale aj v hodnote pracovných výkonov žalovaného a jeho zamestnancov, ktoré viedli k vytvoreniu trvalej hodnoty (kuchynskej linky). Nepostačovalo preto zaoberať sa len tým, či je možné bez väčších ťažkostí vykonať jej demontáž, ale aj tým, či pri takomto spôsobe vyrovnania nezostáva na strane žalobkyne bezdôvodné obohatenie v hodnote vykonaných prác, v ktorom prípade zákon výslovne stanovuje poskytnutie peňažnej náhrady. Pri rozhodovaní o tom, či je vydanie bezdôvodného obohatenia vrátením vecí dobre možné, odvolací súd neprihliadol k dôsledkom na oboch stranách z hľadiska ekonomického, t. j. aby nedochádzalo k navráteniu do pôvodného stavu za cenu podstatného znehodnotenia alebo dokonca zničenia vecí, ktoré majú byť vrátené a ktoré by mohli ešte slúžiť vyhovujúcim spôsobom svojmu účelu na doterajšom mieste, osobitne za situácie, ak ide o kuchynskú linku vyhotovenú dodávateľom na mieru, ako tomu bolo v danej veci. Napokon, odvolací súd nezohľadnil ani prípadné ďalšie náklady, ktoré by bolo treba vynaložiť na demontáž vrátených vecí.

25. Dovolací súd na základe zhora uvedeného dospel k záveru, že ak odvolací súd v rámci rozhodovania o spôsobe vydania bezdôvodného obohatenia získaného žalobkyňou vec neposúdil v zmysle § 458 ods. 1 OZ z vyššie naznačených hľadísk, vychádzal z nesprávnej interpretácie citovaného zákonného ustanovenia. Odvolací súd sa teda v dovolateľom nastolenej právnej otázke odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolanie dovolateľa v tejto otázke treba preto podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. považovať za prípustné. Keďže rozsudok odvolacieho súdu v tejto otázke spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, je ním podané dovolanie zároveň aj dôvodné.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na vyššie uvedené rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 a § 450 C. s. p.). V novom rozhodnutí vo veci rozhodne tento súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.). V ďalšom konaní je odvolací súd právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

27. Dovolací súd napokon považuje za potrebné vyjadriť sa aj k druhej žalovaným nastolenej otázke. Vo vzťahu k nej treba uviesť, že odvolací súd logicky otázku výšky peňažnej náhrady v svojom rozhodnutí neriešil, keďže zaviazal žalobkyňu vydať to, čo bolo ňou neoprávnene získané, formou naturálnej reštitúcie. Ide preto o právnu otázku, od vyriešenia ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu (zatiaľ) nezáviselo. Vo vzťahu k tejto otázke nie je tak splnený jeden zo základných predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p.

28. V tejto súvislosti dovolací súd pre ďalšie konanie poznamenáva, že výška peňažnej náhrady pri bezdôvodnom obohatení v prípade hodnoty materiálu použitého na zhotovenie kuchynskej linky, resp. hodnoty elektrospotrebičov, by mala zásadne zodpovedať obvyklej cene vynaloženej na materiál, resp. spotrebiče rovnakého druhu v danom mieste a čase. Rovnako, aj v prípade hodnoty vykonaných prác potrebných na zhotovenie kuchynskej linky, resp. jej montáž, by táto mala zásadne zodpovedať obvyklej odmene za výkon rovnakých (obdobných) pracovných činností v danom mieste a čase.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.